

Bransjetilhørighet og rusmiddelbruk

I eldre internasjonale studier har bransjetilhørighet vært identifisert som en mulig forklaring på alkoholbruken blant ansatte. I nyere studier har man derimot beveget seg mer mot å se på ulike arbeidskulturer innen spesifikke virksomheter. Spørsmålet er om det er bransjetilhørighet eller den spesifikke bedriftskulturen som påvirker de ansattes rusmiddelbruk.

Bransjer som IT, media, konsulent- og salg har blitt trukket frem som markørbransjer fordi disse gjerne er assosiert med mye relasjons og nettverksbygging, kundepleie og reising, noe som i flere sammenhenger er fremhevet som risikofaktorer i henhold til arbeidsrelatert rusmiddelbruk.

Generelt ser det ut til at det er de yngste arbeidstakerne har det høyeste forbruket og man finner et lavere alkoholforbruk blant kvinner enn menn innenfor alle bransjer i norsk arbeidsliv. Videre funn innen dette temaet viser at ansatte med høgskole, eller universitetsbakgrunn, drikker oftere enn de med grunnskole eller videregående utdanning. Under kan du lese deg opp på noen eksempler fra ulike bransjer. Det presiseres at sitatene ikke er representative for sin bransje, men at de kan bidra til å illustrere rusmiddelvanene i ulike virksomheter og bransjer.

Eksempler fra ulike bransjer

En studie fra en IT bedrift viste blant annet følgende:

- Over 80 % av de ansatte hadde drukket alkohol sammen med kolleger etter jobb det siste året.
- Omtrent 75 % av de ansatte hadde drukket alkohol i sammenheng med seminar eller lignende.

En studie av 3 bedrifter fra transportbransjen viste blant annet:

- 39 % av de ansatte hadde drukket alkohol sammen med kolleger etter jobb det siste året.
- Omtrent 25 % av de ansatte hadde drukket alkohol i sammenheng med seminar eller lignende.

I byggebransjen og reiselivsbransjen rapporterte 62 % av arbeidstakerne under 30 år at de hadde erfart kolleger som kom på jobb i bakrus. 21 % hadde erfart at kolleger kom beruset på jobb, og i 30 % av disse tilfellene hadde ikke lederen reagert.

Litteratur

Revheim og Buvik (2008, under publikasjon): Pengespillprosjektet. Studie i en IT-bedrift og i 3 transportbedrifter., AKAN kompetansesenter.

Edsbrand, C. og A.Ohlin (2001): Alkohol och arbetsliv, delrapport I. Arbete livsstil och alkoholvanor. En studie av yngre kvinnor i mediabransjen. Sociologi i Linköping 2001:2.

Frøyland, K. (2005). Arbeidsliv og rus: kunnskapsstatus anno 2005. Oslo, Afi.

Frøyland, K., A.Grimsmo, og B.A.Sørensen (2005): Evaluering av AKAN. Rusmiddelforebygging i norsk arbeidsliv. AFI-rapport nr. 5/2005.

Hermansson, U. (2004): Riskbruk av alkohol i arbetslivet. En kunskapsöversikt om motiv och åtgärder. CAN/SAD.

Johnsen, H.H. (ukjent årstall): Intenst konsentrert om øyeblikket. Sluttrapport for AKANs prosjekt rettet mot arbeidsplasser med mange unge arbeidstakere. Prosjekt nr. 1515 og nr. 1603. Upublisert notat, AKAN.